

ВПЛИВ ЗМІН БЮДЖЕТНО-ПОДАТКОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА НА ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ МІСЦЕВОГО РІВНЯ

УДК 336.1:352.075

Литвин Є. М., студент
1 - ого року ОС магістр
Інституту економіки, управління
та інформаційних технологій ПУЕТ

Економіка України знаходиться сьогодні в стадії активних перетворень та пошуку напрямів залучення господарюючих суб'єктів, домогосподарств, органів державної влади й місцевого самоврядування до підвищення ефективності господарювання. Основу реформування місцевого самоврядування в країні закладено, прийнято низку законодавчих актів з питань удосконалення бюджетно-податкової системи, що спрямовані на децентралізацію владних і фінансових повноважень в Україні.

Завдяки змінам до Податкового та Бюджетного кодексів України з 1 квітня 2015 року за місцевими бюджетами закріплено 100% плати за надання адміністративних послуг, 100% державного мита, 10% податку на прибуток підприємств (крім підприємств комунальної форми власності). Розширення доходної бази місцевих бюджетів відбувається також за рахунок запровадженого акцизного податку з реалізації через роздрібну торговельну мережу алкогольних напоїв, тютюнових виробів та палива за ставкою, що встановлюватиметься місцевими органами влади у розмірі від 2% до 5% від обсягу реалізації. Згідно зі змінами до Податкового кодексу України розширено базу оподаткування податку на нерухомість шляхом включення до оподаткування комерційного (нежитлового) майна, знижується пільговий поріг та встановлюється максимальний рівень ставки податку на нерухоме майно для об'єктів житлової та нежитлової нерухомості в розмірі до 3% мінімальної зарплати за 1 кв. м. площі об'єкта оподаткування (розмір ставки визначається органами місцевого самоврядування). Натомість 25 %

основного бюджетоутворюючого податку місцевих бюджетів - податку на доходи фізичних осіб - передано до Державного бюджету України [1; 2].

Незважаючи на значні сподівання від запропонованих змін бюджетно-податкового законодавства, отримані надходження місцевих бюджетів за I півріччя 2015 року не вплинули на рівень фінансової спроможності місцевого самоврядування (табл. 1).

Таблиця 1

Практичні результати впровадження змін бюджетно-податкового законодавства України за I півріччя 2014-2015 років

Показник	I півріччя 2014 року	I півріччя 2015 року
Темп росту доходів Державного бюджету України, %	X	139,1
Темп росту доходів місцевих бюджетів України, %	X	112,5
Частка доходів місцевих бюджетів у Зведеному бюджеті України, %	21,6	18,1
Темп росту надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів України, %	X	79,9
Частка надходжень податку на доходи фізичних осіб у доходах місцевих бюджетів України, %	88,8	54,1
Зміна (+, -) надходжень податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів України, млрд. грн.	X	-6,1
Темп росту надходжень податку на прибуток до доходів місцевих бюджетів України, раз	X	13
Частка надходжень податку на прибуток у доходах місцевих бюджетів України, %	0,9	10,6
Зміна (+, -) надходжень податку на прибуток до місцевих бюджетів України, млрд. грн.	X	+ 2.4

Джерело: складено за даними [3]

Результати проведеного дослідження свідчать про зниження частки обсягу місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у структурі доходів Зведеного бюджету України за I півріччя 2015 року

порівняно з аналогічним періодом 2014 року на 3,5 %. Фактично наповнення місцевих бюджетів відбувається не за рахунок передачі загальнодержавних податків чи їх частин з національного рівня на місцевий, а шляхом посилення навантаженням на місцевий бізнес. Тобто, має місце підміна реальної децентралізації бюджетного ресурсу розширенням бази оподаткування.

Тому сьогодні перед центральною владою стоїть питання проведення реформування місцевого самоврядування, основним завданням якого задля підвищення ролі доходів місцевих бюджетів та зростання їх доходної бази, а відтак і фінансового розвитку територіальних громад та місцевих підприємств, повинна стати децентралізація фінансових ресурсів в Україні.

Література

1. Бюджетний Кодекс України [Електронний ресурс] : від 8 лип. 2010 р. №2456-VI : станом на 19 трав. 2011 р. / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>. – Назва з екрану. – Дата перегляду: 12.01.2016.

2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI : станом на 1 жовт. 2014 р. / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2684-14>. – Назва з екрану. – Дата перегляду: 10.01.2016.

3. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Текст. і граф. дані. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>. – Назва з екрану. – Дата перегляду: 22.10.2015.

Опубліковано в авторській редакції